

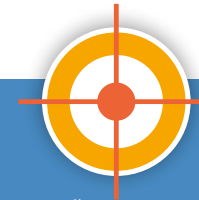
Contactpersoon

Anja van Vliet

onderwijsmanager lerarenopleiding technisch beroepsonderwijs,
Hogeschool Rotterdam

Docenten werven in het technisch domein, Rijnmond

Nieuwe doelgroepen oriënteren zich op een baan als techniekdocent

DOEL

Anja van Vliet: “Met de gewone voorlichting die we als Hogeschool Rotterdam geven over onze opleidingen, bereiken we niet alle doelgroepen. Nieuwe doelgroepen die TechForce Rijnmond en Hogeschool Rotterdam wilden bereiken, waren:

- mbo'ers met een techniekopleiding op niveau 4 die door wilden naar het hbo;
- hbo-studenten met een technische achtergrond die een lerarenopleiding wis- of natuurkunde volgden, maar die geen voldoening haalden uit de inhoud van die vakken;
- en mensen uit het bedrijfsleven die hybride zij-instromers zouden kunnen worden.

We hadden geen concrete aantallen in ons hoofd. Per jaar waren er toen soms zeven, soms drie eerstejaars. We zouden al blij zijn met een verdubbeling van dat aantal.”

Deelnemende partijen

“Het doel van TechForce is de kwaliteit van het techniekonderwijs verhogen door contacten met het bedrijfsleven. Ook is het doel om leerlingen zo vroeg mogelijk in aanraking te laten komen met techniek. We werkten als Hogeschool Rotterdam al samen met TechForce Rijnmond, onder meer om techniekdocenten aan bedrijven te koppelen voor docentstages als vorm van professionalisering.”

TechForce Rijnmond, het samenwerkingsverband van 30 vmbo- en mbo-instellingen in de persoon van Rian van Noord, destijds verantwoordelijk voor verbinding onderwijs en bedrijfsleven
Lerarenopleiding technisch beroepsonderwijs van Hogeschool Rotterdam.

ACTIVITEITEN

- Voorlichting aan de verschillende doelgroepen
- Contacten met opleidingsfondsen en andere partijen uit het netwerk
- Maatwerktrajecten

“We benaderden de drie verschillende doelgroepen apart en organiseerden voorlichtingsbijeenkomsten per doelgroep. Voor die bijeenkomsten verstuurd we breed uitnodigingen aan partijen met wie we samenwerken: aan vmbo- en mbo-scholen, aan opleidingsfondsen, waaronder het opleidingsfonds voor installateurs OTIB, aan het Rotterdams Techniek- en Technologiepact, Bouwend Nederland en Nationaal Project op Zuid. Dat is een project van Rotterdam-Zuid om werken in de techniek en de zorg onder de aandacht te brengen van leerlingen. Dat zijn daar ondergewaardeerde beroepen. Voor onze studenten zetten we bedrijfsstages op. Daar vertelden ze hoe leuk de lerarenopleiding techniek is en zo werden ze onze ambassadeurs. Ook maakten onze studenten filmpjes waarin ze vertelden over de lerarenopleiding; die filmpjes stuurden we naar decanen in het mbo. Mbo'ers die op onze open dagen kwamen voor voorlichting over technische hbo-opleidingen, attendeerden we op de lerarenopleiding. Als ze daarvoor kiezen, komen ze in de reguliere lerarenopleiding.

Voor de hbo'ers die overstapten van de lerarenopleiding wis- of natuurkunde naar de lerarenopleiding techniek, maakten we trajecten op maat. Die hadden bepaalde pedagogisch-didactische onderdelen al gedaan. Voor mensen die in de techniek werken, ontwikkelden we een traject waarmee ze een pedagogisch-didactisch diploma (PDD) konden halen. In dat traject zat het eerste deel van de bachelor technisch beroepsonderwijs. Dat gaat om 30 ec (studiepunten)¹. Als ze het PDD-diploma hebben en aan de lerarenopleiding beginnen, krijgen ze daar vrijstelling van de eerste 30 ec.”

OPBRENGSTEN

- Direct vijf deeltijd docenten
- Toename aantallen studenten in de lerarenopleiding
- Meer aandacht bij de verschillende samenwerkingspartners voor de mogelijkheid om techniekdocent te worden

“Aan het PDD-traject voor hybride docent (inmiddels heet dit het traject Hybride techniekopleider) deden veel mensen mee. In de allereerste groep zaten 20 mensen; vijf van hen zijn meteen daarna in een deeltijd baan in het onderwijs gaan werken. Van een paar anderen weten we dat ze in een later jaar overstapten. Degenen die niet verder gingen in het onderwijs, geven wel af en toe als gastlessen over hun expertise.

De aantallen studenten die door het project aan de lerarenopleiding begonnen, waren minder groot: tien mbo'ers, en vier hbo'ers die van wiskunde of natuurkunde overstapten. Die mbo'ers zijn allemaal nog bezig met de opleiding. Een van de hbo'ers combineert de lerarenopleiding techniek en de lerarenopleiding wiskunde; de andere drie zijn klaar en staan nu voor de klas. De instroom is over het geheel wel toegenomen: er zijn nu per jaar 25 à 30 nieuwe studenten.

We hadden voor de werving van de drie doelgroepen veel contact met het bedrijfsleven, opleidingsfondsen en andere samenwerkingspartners. Die kregen daardoor meer aandacht voor de mogelijkheid van leerlingen, studenten en werknemers om techniekdocent te worden.”

GROOTSTE SUCCES

- PDD-traject voor mensen uit het bedrijfsleven
- Mbo'ers in de lerarenopleiding
- Blijvende betrokkenheid van samenwerkingspartners bij de oplossing van het tekort aan techniekdocenten

“Het PDD-traject is ons grootste succesverhaal. OTIB was de eerste die interesse had in dit traject. Elk half jaar start er een groep met zo'n vijftien deelnemers; inmiddels is de zesde groep begonnen.

Dat er tien mbo'ers op de lerarenopleiding zitten, is ook een succes. Veel mbo'ers die aan de opleiding beginnen, hebben meteen een fulltime baan in het techniekonderwijs, omdat de tekorten zo groot zijn. Die combinatie is heel zwaar. Op sommige scholen is hun begeleiding prima geregeld, maar dat is niet overal zo. Daardoor haken er weleens studenten af. Dat deze tien nog doorgaan, is heel goed.

De grootste verdienste van het project is dat het bedrijfsleven nu meedenkt over manieren om het tekort aan techniekdocenten op te lossen, dat opleidingsfondsen er aandacht voor hebben en dat mbo-decanen zien dat er meer richtingen zijn voor hun studenten dan een hbo-opleiding techniek of gaan werken, dat het ook mogelijk is om de lerarenopleiding techniek te kiezen.”

¹ Één ec staat voor 28 uur studiebelasting voor een gemiddelde student.

“Het bedrijfsleven denkt nu mee over manieren om het tekort aan techniekdocenten op te lossen.”

LEERPUNTEN

- Gerichtere voorlichting aan aanstaande hbo-studenten
- Flexibere deeltijdopleiding

“We laten nu al in de voorlichting aan aanstaande studenten over de lerarenopleiding wis- en natuurkunde zien dat er voor mensen met een technische achtergrond meer mogelijk is dan alleen die opleidingen. Ze hebben de lerarenopleiding techniek niet in hun hoofd, omdat ze op de havo nooit techniek hadden op school. Zo werven we meteen aan de voorkant studenten voor de lerarenopleiding techniek.

Voor de deeltijdopleiding is het nu in het experiment leeruitkomsten mogelijk om flexibeler om te gaan met de eerder verworven competenties van de studenten. We hebben meer mogelijkheden om ze een maatwerkprogramma te geven. Bij leeruitkomsten gaat het erom wat studenten na de opleiding moeten kennen en kunnen, niet om de vraag waar, hoe en in hoeveel tijd ze dat leren. We kijken nu bij de mensen die na het PDD-diploma doorgaan met de lerarenopleiding: welke kennis en ervaring hebben de deeltijdstudenten al vanuit hun werk? Als ze dat kunnen aantonen, passen we het programma aan en kunnen ze de opleiding versneld doen.”

HOE IS HET NU?

“Het plan voor een campagne om meer doelgroepen te interesseren, was er al, maar het hielp zeker dat er geld voor was van de Stimuleringsregeling regionale aanpak lerarentekort voortgezet onderwijs van Voion. Daardoor konden we er mensen voor inzetten en kon het makkelijker gerealiseerd worden.

Er is sinds het eerste jaar veel gebeurd. Het PDD-traject heet nu het traject Hybride techniekopleider. Ondertussen doet de Gemeente Rotterdam mee, de technische opleidingsfondsen en ook andere scholen. De trajecten financieren we nu fiftyfifty met de opleidingsfondsen. We onderhouden nog steeds de netwerkcontacten van het eerste jaar, ook met mbo-decanen voor de werving van mbo-studenten. Zo houden we bij alle samenwerkingspartners aandacht voor de lerarenopleiding techniek.”

VERDER LEZEN

[Artikel en factsheet Docenten werven in het technisch domein – netwerken brengt je verder.](#)

Dit project heeft cofinanciering ontvangen uit de Stimuleringsregeling regionale aanpak lerarentekort voortgezet onderwijs van Voion (2018/2019). De verhalen van alle projecten die via deze regeling subsidie hebben ontvangen worden gebundeld in een online publicatie.

